

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR)

**Váczai Olivér, Varga Ildikó, Bata Kinga, Kisné Fodor Lívია,
Bakó Botond & Érdiné Szerekes Rozália**

**Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium,
Természetmegőrzési Főosztály**

2008.

Áttekintés

- **Célok**
- **Rövid történeti áttekintés**
- **Szervezeti háttér**
- **Szerkezeti felépítés**
- **Módszertani követelmények**
- **Az eredmények hasznosulása**
- **Aktuális feladatok és a jövő**

Miért jött létre a NBmR?

- **Biológiai Sokféleség Egyezmény kötelezettség**
- **védett és veszélyeztetett természeti értékek állapotának nyomon követése**
- **Magyarország élővilága általános állapotát jelző elemek megfigyelése**
- **valamilyen emberi tevékenység vagy környezeti tényező hatásainak vizsgálata**

Az NBmR kialakításának főbb lépései

- **Monitorozó program kidolgozása**
(PHARE támogatás, 1996-1997)
- **Szervezeti háttér kialakítása (1998)**
- **Standard mintavételi módszerek leírása:**
protokollok (1998-)
- **Országos szakmai egyeztetés (2000. február)**
- **Próbaprojektek - mintavételezés tesztelése (2001-2002)**
- **Protokollok továbbfejlesztése (folyamatos)**
- **Négy éves adatgyűjtés felülvizsgálata (2003-2004)**
- **Informatikai rendszer tervezése, beindítása, TIR (2006-2008)**

Szervezeti felépítés

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
Természet- és Környezetmegőrzési
Szakállamtitkárság
Természetmegőrzési Főosztály
Irányító Központ

Nemzetközi programok
(IBOY, GTOS)

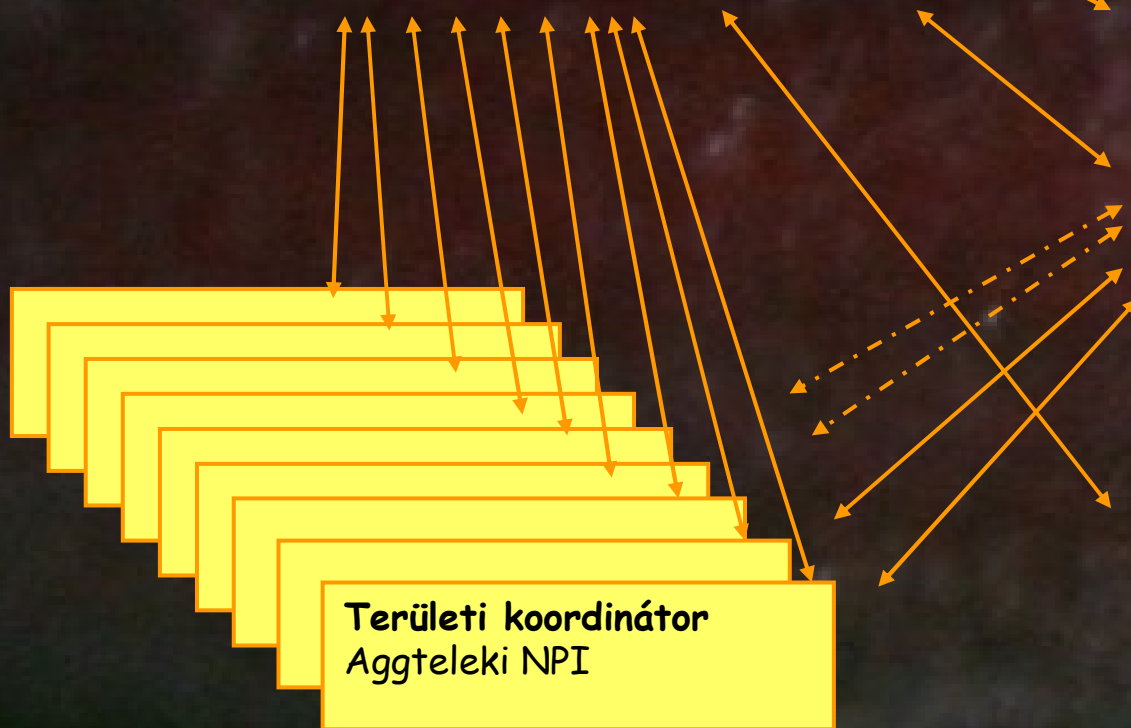
Szakértői Tanács

Szakértői munkacsoportok
(élőlélynycsoportonként)

Együttműködő szervezetek, kutatók

Egyéb hazai környezeti programokhoz
kapcsolódó monitorozó rendszerek (pl
Víz Keretirányelv, Erdőrezervátum
program)

Területi koordinátor
Aggteleki NPI

Projektek

- I. Védett és veszélyeztetett fajok monitorozása**
- II. Vizes élőhelyek és közösségeik monitorozása**
- III. Magyarország élőhelyeinek felmérése, térképezése és monitorozása**
- IV. Inváziós fajok monitorozása**
- V. Erdőrezervátumok – kezelt lombos erdők monitorozása**
- VI. Kis-Balaton élővilágának monitorozása**
- VII. Dráva életközösségeinek monitorozása**
- VIII. Szikes élőhelyek monitorozása**
- IX. Száraz gyepék monitorozása**
- X. Hegyi rétek monitorozása**
- XI. Közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek monitorozása (Natura 2000)**

Vizsgált komponensek I.

- Élőhelyterképezés
- 124 db 5x5 km négyzetben
- 1: 25000 léptékben
- ÁNÉR alapján

Nagygombák

- erdőrezervátumokban

Vegetáció felmérés

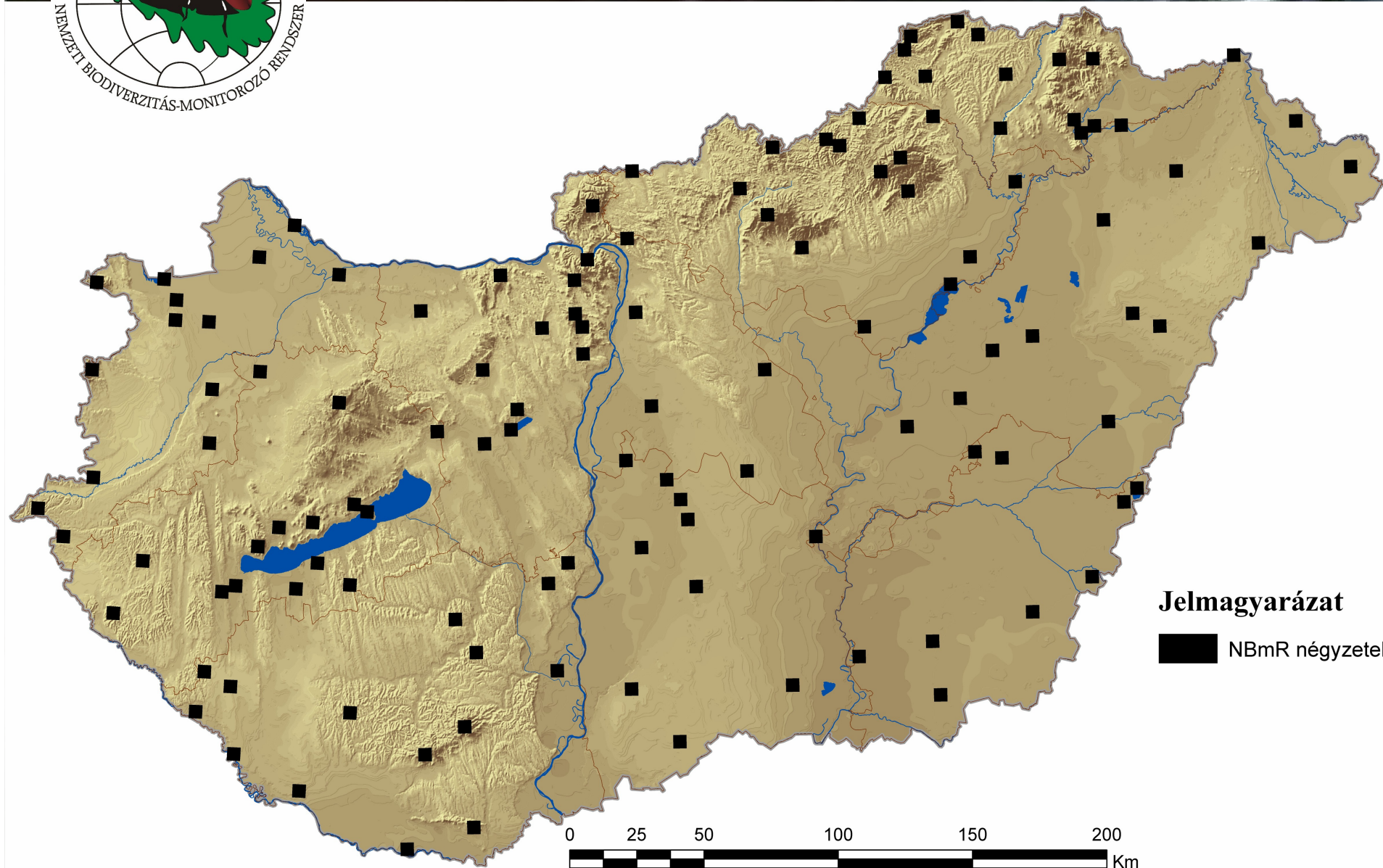
- 46 növénytársulás
- több, mint 100 lokalitás

Növényfajok

- védett, veszélyeztetett és nemzetközi jelentőségű edényes- és mohafajok
- inváziós növények

Élőhelytérképezés négyzetei

Vizsgált komponensek II.

Gerinctelenek

Faj- és közösség monitorozás

**Vízi makroszkópikus
gerinctelenek**

Egyenesszárnyúak

Szitakötők

Talajfelszíni ízeltlábúak

Pókok

Éjszakai lepkék

(erdészeti fénycsapda hálózat)

Nappali lepkék

Vizsgált komponensek III.

Gerincesek

Faj- és közösség monitorozás

Halak

Kételtűek, Hüllők

Madarak

Emlősök

- kisemlős közösségek bagolyköpet alapján, denevérek
- védett fajok: ürge, északi pocok, vidra, földikutya

Protokollok

Tartalmi követelmények:

- cél és a feladat meghatározása;
- mintavételi helyszín megválasztása;
- mintavételi módszer leírása;
- mintavételi gyakoriság, időpont és időtartam;
- dokumentáció módjára szóló útmutatás;
- adatértékelési javaslat megadása.

A NBmR kapcsolata az EU természetvédelmi irányelveivel

- Élőhelyvédelmi Irányelv (HD),
Víz Keretirányelv (VKI) - figyelembevételével
- Adatok gyakorlati felhasználása:

A Natura 2000 hálózat területeinek kijelölése,
monitorozása, 6 éves jelentés teljesítése

A referencia vízterek kijelölése, vízminőségi
osztályok meghatározása, a kijelölt vízterek
monitorozása

A NBmR hasznosulása a nemzetipark-igazgatóságoknál

az egyetlen rendszeres, szabványos módszerekkel végzett adatgyűjtés

- szakvélemények készítése
- védetté nyilvánítás
- természetvédelmi, élőhely-regenerációs beavatkozások
- fajvédelmi programok
- élőhely pontosítás, új élőhelyek
- vízügyi beavatkozások tervezése
- özőnfajok elleni védekezés
- kezelési tervek

Önkéntesek bevonása

- Országos Ürgemonitorozási Akció a Föld Napján
- nappali lepkék megfigyelése
- kétéltű-hüllő monitorozás
- „Vadonleső” program

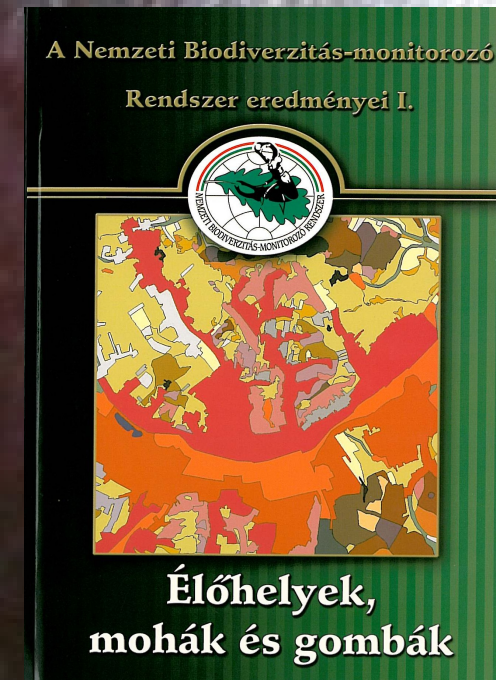

Eredmények publikációja

„A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer eredményei” című kötetsorozat

I. kötet:

- Élőhelyterképezés - Horváth F. és mtsai
- Mohák monitorozása - Papp B. és mtsai
- Nagygombák monitorozása - Siller I. és mtsai

Eredmények publikációja 2.

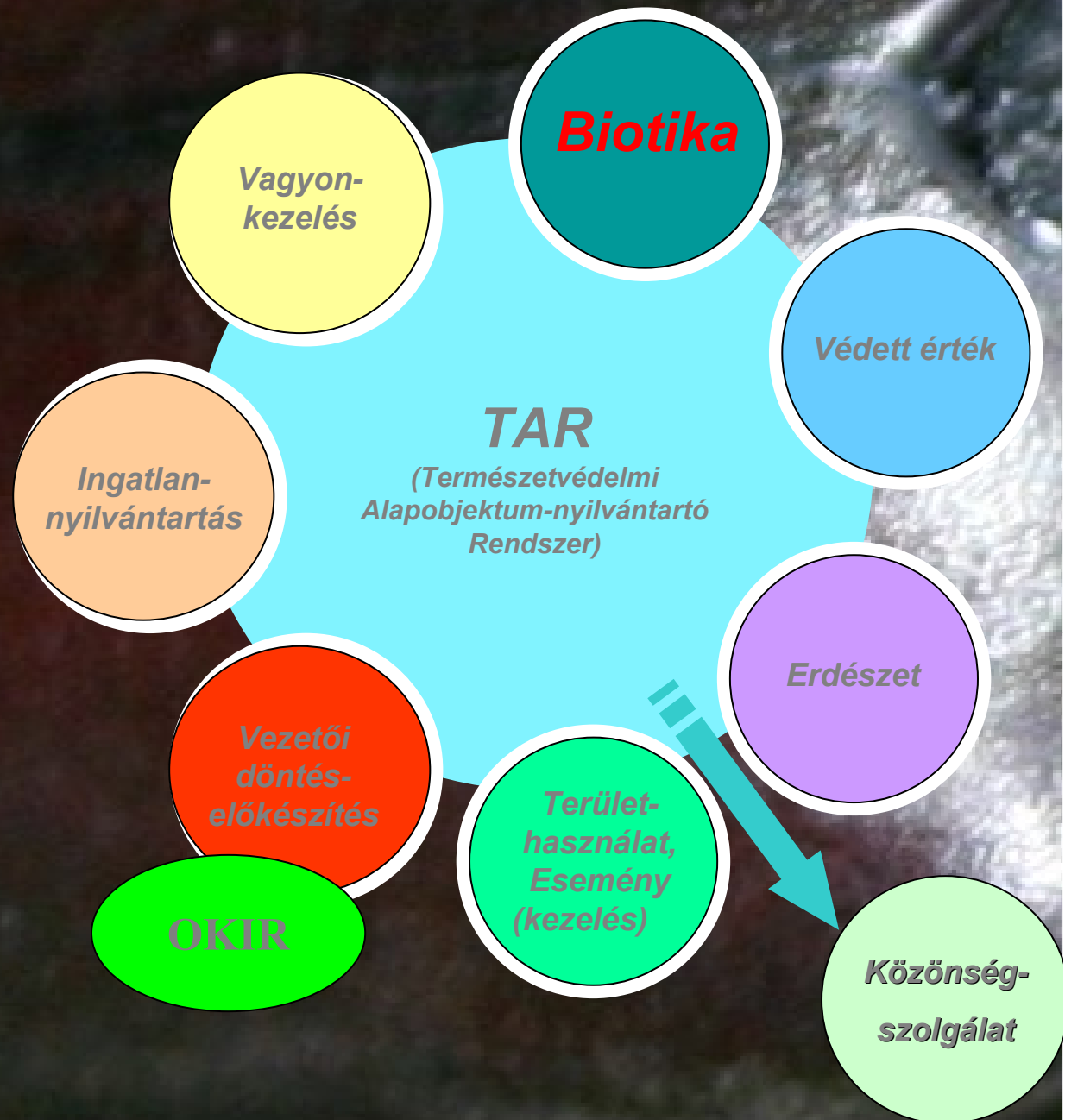
II. kötet

- Északi pocok monitorozása
- Ürge monitorozás
- Kisemlős monitorozás bagolyköpet segítségével
- Kétéltűek és hüllők monitorozása
- Vízi makroszkópikus gerinctelenek monitorozása
- Éjszakai nagylepkék vizsgálata fénycsapda adatok alapján

Természetvédelmi Információs Rendszer

Az egyes modulok önállóan nem állják meg a helyüket. A fejlesztés során modulokról csak megjelenítési felület szinten beszélhetünk. Adatbázis tárolási szinten, az összes modul egy helyen, azonos módon tárolódik. Ez egyben azt is jelenti, hogy bármelyik (más modulban létrejött) réteg megjeleníthető egy adott modulban.

Protokoll Keresés Találatok Egyed

← **Protokoll (kp-floraalap Florisztikai adatgyűjtő alapprotokoll)**

Beszédes azonosító*:	kp-floraalap
Név*:	Florisztikai adatgyűjtő alapprotokoll
Készítő:	Takács Gábor
Ős protokoll:	[Nincs kiválasztott Ős protokoll]
Gyermek protokollok:	[Nincs kiválasztva]
Altémák:	1 darab
Rögzítési mód*:	Egyrekordos (végigfut)

Gyűjtendő fajok

Protokoll 	Faj 	Taxon
☐ kp-floraalap Florisztikai adatgyűjtő alapprotokoll	Primula elatior	
☐ kp-floraalap Florisztikai adatgyűjtő alapprotokoll	Primula auricula	
☐ kp-floraalap Florisztikai adatgyűjtő alapprotokoll	Primula vulgaris	
☐ kp-floraalap Florisztikai adatgyűjtő alapprotokoll	Primula acaulis (érvényes faj:Primula vulgaris)	

Lelőhely kiegészítő mezői 	Fajelőfordulás kiegészítő mezői
Nincs adat!	Nincs adat!

Csatolandó fájlok 	Kulcsszavak
Nincs adat!	Nincs adat!

Használható módszerek 		Használható számosságok 	
BID 	Név 	BID 	Név
71510	Egyszerű flóralista	000	jelenlét/hiány
70542	Állomány felmérése terepi megfigyelés alapján a hajtásszám megadásával	400	menviségi becslés
70541	Állomány felmérése terepi megfigyelés alapján az egyedszám megadásával	201	pontos egyedszám/hajtásszám
65531	Állomány felmérése terepi megfigyelés alapján a borítás (%) megadásával	205	becsült egyedszám/hajtásszám (mintavételezéssel)
60520	Állomány felmérése légifotóról, űrfelvételről nagyobb dimenzióban	203	becsült egyedszám/hajtásszám (ránézésre)
		302	becsült relatív borítás (renezésre)

Alapértelmezett számosság: pontos egyedszám/hajtásszám

Élőhelyterképezés kategóriarendszere:

Jellemző Á-NÉR kategóriarendszer: Á-NÉR **Faj élőhelyét jellemző egyéb kategóriarendszer:** C-NÉR

Mentés **Frissít** **Új** **Törlés** **Változások...**

Köszönjük a figyelmet!

www.nbmr.hu